

Dolná snemovňa predĺžila misiu v Afganistane

17. mája podporila Dolná snemovňa vládny návrh na predĺženie misie v Afganistane do roku 2009. Poslanci tým vyjadrili súhlas s ďalšou prítomnosťou početného vojenského kontingentu v krajine, v ktorej sa Kanada intenzívne angažuje od roku 2005. Vo svojom prejave k poslancom predseda vlády Stephen Harper okrem predĺženia misie zdôraznil aj zvýšenie rozvojovej pomoci pre Afganistan o 310 miliónov dolárov. Celkový kanadský príspevok tak v období 2001 – 2011 dosiahne takmer miliardu dolárov. V dňoch 9. - 10. mája Afganistan navštívil minister zahraničných vecí Peter MacKay. Miestni predstavitelia, vrátane prezidenta Hamída Kazáiho počas stretnutia s ním vyslovili želanie, aby Kanada predĺžila svoju vojenskú prítomnosť v krajine. Od roku 2001 sa počet kanadských vojakov, ktorí pomáhajú obnoviť bezpečnosť v krajine, postupne zvyšoval až na dnešných 2 300. Kanadská angažovanosť sa však neobmedzuje len na vojenské operácie. Súčasťou kanadského Provinčného rekonštrukčného tímu (viď Mozaika 2/2006) sú aj policajti a odborníci z ministerstva zahraničných vecí a Kanadskej medzinárodnej rozvojovej agentúry. Celý tím pôsobí v juhoafgánskej provincii Kandahár, kde sú pozície militantného hnutia Taliban stále silné. Kanada sa snaží prispieť ku stabilizácii bezpečnostnej situácie, k posilneniu autority miestnych orgánov a k zvýšeniu kvality života obyvateľov. Súčasťou tohoto úsilia je napríklad odstraňovanie nášľapných mín, budovanie škôl či výcvik afgánskych policajtov a vojakov. V deň hlasovania o predĺžení misie v Afganistane sa Kanadania dozvedeli smutnú správu o úmrtí kapitánky Nichole Goddard, ktorá sa stala šestnástou kanadskou vojenskou obeťou v Afganistane a prvou Kanadankou v uniforme, ktorá kedy padla v boji. www.canada-afghanistan.gc.ca

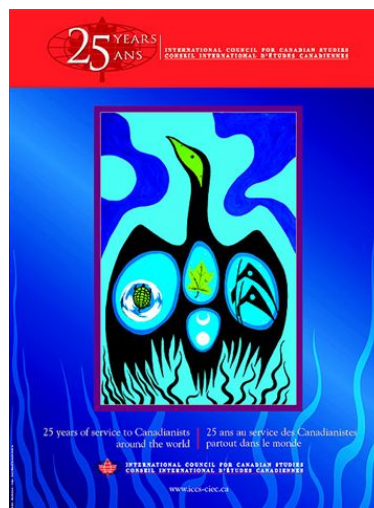
Posilnenie postavenia kmeňa Metisov v Britskej Kolumbii

12. mája bola v Britskej Kolumbii podpísaná významná dohoda, cieľom ktorej je zlepšiť postavenie Metisov v tejto západokanadskej provincii. Za provinciálnu vládu dokument nazvaný Dohoda o vzťahu s metiským národom podpísal minister pre vzťahy a zmierenie s pôvodnými obyvateľmi Tom Christensen a predseda organizácie Metiský národ v Britskej Kolumbii Bruce Dumont. Dohoda vytvára priestor pre spoluprácu provinciálnej vlády a miestnych Metisov napríklad v oblasti zdravotníctva, bývania, vzdelávania alebo zamestnanosti. Minister Christensen k tomu uviedol: „Pracujeme na našom vzťahu a snažíme sa odstrániť priepasť medzi kvalitou života pôvodných obyvateľov a ostatných občanov Britskej Kolumbie.“ Bruce Dumont označil dohodu za „výrazný medzník v histórii metiského národa v Britskej Kolumbii.“ Zmluva nadväzuje na dohodu medzi predchádzajúcou federálnou vládou, provinciálnymi vláдами a predstaviteľmi pôvodných národov, ktorá bola uzatvorená v novembri minulého roka. Všetky tri strany sa pri nej dohodli na desaťročnom pláne zlepšenia životných podmienok pôvodných obyvateľov Kanady. Metisovia sú potomkovia európskych osadníkov a obchodníkov s kožušinami, ktorí sa kedysi oženili s Indiánkami. Ako jeden z pôvodných národov Kanady boli formálne uznaní ústavou prijatou v roku 1982. V Britskej Kolumbii sa k metiskému pôvodu prihlásilo pri sčítaní ľudu v roku 2001 44 270 ľudí, čo je približne 1 % obyvateľov provincie. www.gov.bc.ca/arr

Vláda už 30 rokov podporuje kanadské štúdiá v zahraničí

Pred 30 rokmi začala kanadská vláda finančne podporovať programy kanadských štúdií v zahraničí. Kanadskými štúdiami sa vo všeobecnosti označuje vyučovanie a výskum v humanitných a sociálnych vedách, ktoré sa venujú Kanade. Od obdobia svojho vzniku sa ročná čiastka podporujúca kanadistiku vyšplhala z 250 000 kanadských dolárov na asi 5 miliónov dolárov a je dôkazom dôležitosti, ktorú vláda štúdiám prikladá. V roku 1981 vznikla Medzinárodná rada pre kanadské štúdiá (ICCS/CIÉS), ktorá je neziskovou organizáciou a ktorej počet členov je dnes viac ako 7 000 pedagógov a vedeckých pracovníkov zo 6 kontinentov združených v 21 členských a 5 pridružených národných alebo regionálnych asociáciách kanadských štúdií. Medzi tieto patrí aj Stredoeurópska asociácia kanadských štúdií, ktorá vznikla v

roku 2003. Slovenskí vysokoškolskí učители a vedeckí pracovníci sa môžu vďaka štipendiám, ktoré ponúka kanadská vláda, zúčastniť mesačného pobytu v Kanade a pripraviť sa tak na nový kurz s kanadským obsahom (FEP: Faculty

Enrichment Program/ Bourse de complément de spécialisation). Program FRP (Faculty Research Program/ Bourse de recherche) je zasa určený na prípravu odborných článkov a publikácií v oblasti kanadských štúdií. Vláda ďalej ponúka knižné granty univerzitným knižniciam, ktoré potrebujú knihy na vyučovanie v kurzoch o Kanade. Každoročne obmieňaná putovná výstava kníh zasa slúži na zoznámenie sa s najnovšími kanadskými publikáciami z rôznych odborov. Podpora kanadských štúdií zahŕňa aj podporu výmeny pedagógov a špecialistov

venujúcich sa Kanade, finančnú pomoc pri organizácii medzinárodných kanadistických konferencií a takisto pomáha kanadským študentom získať pracovné skúsenosti v zahraničí v podobe programu stáží v inštitúciách, ktoré sa venujú kanadským štúdiám.

www.iccs-ciec.ca www.cecanstud.cz www.cdnstudies.ca

Totemy – erby pôvodných obyvateľov

Totemy kanadských Indiánov pozná každý, ich presný účel a históriu už menej. Totemy sa vyrezávajú z cédrového dreva, ktoré tak rýchlo nezhnije, oceľovými nástrojmi (nože, sekery), pred príchodom Európanov sa používali ostré kamene a nástroje z cédrového dreva. Totemy predstavujú rodinné klany, ich dôstojnosť, kultivovanosť, prestíž, rodinné príbehy, práva a privilégiá. V minulosti sa totemy zhotovovali z viacerých dôvodov: na počesť zosnulého váženého člena kmeňa, ako príklad ocenenia, ktoré dostala určitá osoba počas svojho života, ako pamiatka na stretnutie s nadprirodzenou bytosťou a ako poďakovanie sponzorovi slávnosti nazvanej potlach. Totemy sú teda symboly, ktoré chcú vyjadriť „pozrite sa, kto sme, odkiaľ pochádzame, aké sú naše hodnoty,“ nie sú to ikony, ktoré sú uctievané, čo je jedna z nepravdivých informácií, ktoré sprezdávajú históriu totemov. Ďalší mýtus je, že totem slúžil ako talizman a že šamani totemom odháňali zlých duchov. Pod totemami sa nepochovávalo a nie je pravda, že totemy sú staré tisícky rokov, najstarší zachovaný totem pochádza z roku 1835 a nachádza sa v Britskej Kolumbii v Ninstintse. Pravda je, že rodiny nahrádzajú tlejúce totemy duplikátmi. Na posvätných a na prvý pohľad vážnych svedkoch rodinných udalostí je aj veľa humorného: postavičky bývajú niekedy vytesané hlavou dole, mrkajú a šibalsky sa vyškierajú. Na Indiánov, pre ktorých je totemová kultúra typická, spoločne s Inuitmi a Metismi myslí Týždeň pôvodných obyvateľov, ktorý prebieha práve v tomto období. Táto aktivita sa koná každoročne od roku 1992 a jej pôvodný zámer bol zvýšiť povedomie o domorodých obyvateľoch medzi federálnymi zamestnancami vo verejných službách.

www.ainc-inac.gc.ca www.hrma-agrh.gc.ca/ee/aaw-ssca/index_e.asp

KVÍZ O KANADE

V ktorom roku bolo v Kanade zrušené otroctvo? (Odpoveď a novú otázku nájdete v ďalšom vydaní Mozaiky.)

Odpoveď z minulého čísla: Ako prvé sa na zoznam pamiatok organizácie UNESCO v Severnej Amerike dostalo mesto Québec (v roku 1986). Québec je jediné mesto v Severnej Amerike, ktoré je opevnené ochrannými múrmi.